

UTKAST: Forskningsmelding 2016, Fakultet for kunst, musikk og design

Forskningsvirksomheten ved KMD er kjennetegnet av samspill mellom ulike kunnskapsformer og -tradisjoner. Kunstnerisk utviklingsarbeid er etablert som kunnskaps- og arbeidsform på linje med forskning innen musikkvitenskap, musikkterapi, pedagogikk og didaktikk. En historisk forutsetning for etableringen av fakultetet er det nasjonale fellesskapet som er etablert gjennom de siste 20 årene mellom de institusjonene og fagmiljøene som har ansvar for kunstnerisk forskning og utdanning. Samarbeidet har resultert i opprettelse av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) i 2003 og Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) i Universitets- og høgskolerådet (UHR) i 2012. Fagmiljøene har samarbeidet tett omkring utvikling av rammeverk og kvalitetskriterier for kunstnerisk utviklingsarbeid.

I norsk universitetskontekst utgjør fakultetet et stort kunstnerisk fagmiljø. KMD er ett av to nordiske fakultet som samler kunst, musikk og design, det andre er Konstnärliga Fakulteten ved Göteborgs universitet. De utøvende og skapende fagmiljøene ved fakultetets tre institutter legger til grunn NRKUs forståelse av kunstnerisk utviklingsarbeidsom forskningspraksis, slik den er beskrevet i rapporten *Forskning og utviklingsarbeid innen fagområdet kunst. 1995-2015: 20 år med kunstnerisk utviklingsarbeid* fra 2015:

Kunstnerisk utviklingsarbeid

- genererer kunnskapsutvikling på kunstnerisk grunnlag
- artikulere og tematiserer faglige spørsmål gjennom kunstnerisk praksis og refleksjo
- utvikler og utfordrer et bredt spekter av uttrykks- og dokumentasjonsformer
- etablerer arenaer for faglig deling både for prosess og resultat
- kvalifiserer refleksjon i institusjonene gjennom faglig kontekstualisering og kritisk drøfting
- bidrar til og utfordrer kunstnerisk praksis og kunstfeltets diskurser
- styrker kunstnerisk kompetanse i samfunnet

Kunstnerisk utviklingsarbeid rommer hele spekteret av forskning og utviklingsarbeid innenfor fagområdet kunst, og oversettes til engelsk som «artistic research». Det som først og fremst kjennetegner KMD er like fullt en tverrfaglig tilnærming til forskningssamarbeid, mellom fagmiljøene ved fakultetet, med andre fagmiljø ved UiB og med beslektete fagmiljø, nasjonalt og internasjonalt.

Faglige prioriteringer og omstilling

En serie tverrfaglige seminar for alle ansatte ved KHiB og Griegakademiet har inngått i utredningsarbeidet av KMD i 2016, og dannet grunnlag for fakultetets faglige egenart. Det siste seminaret ble arrangert i januar 2017, og var åpent for hele UiB. Her slo professor Darla Crispin fra Norges musikkhøgskole fast at «kunstnerisk utviklingsarbeid kombinerer den indre, erfaringsbaserte kunnskapen og kunnskap tilegnet fra utsiden. Strenge metodiske krav plasserer arbeidet på et vitenskapelig nivå, men med sitt eget språk og med kunstnerisk utøving på høyest mulig nivå. Det nye i denne disiplinen er å gi den kunstneriske praksisen og erfaringen verdi og relevans som forskningsmateriale.»

Griegakademiet – Institutt for musikk

Med ett unntak er de etablerte forskergrupper ved GA konsolidert i 2016. Tre av disse forskergrupper har fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid (KU), HIP-GA; GAFONOM og GA-IMPRO. En fjerde KU-gruppe, Griegakademiets forskergruppe for komposisjon er for tiden ikke fungerende, da miljøet ikke har ansatte med forskningstid. To forskergrupper driver primært med «akademisk» forskning. GAMUT, Griegakademiets senter for musikkterapiforskning er et tvillingsenter, som innebærer et utstrakt og formalisert samarbeid mellom Uni-Research og Universitetet i Bergen med ansatte lokalisert i begge institusjoner. GA sin forskergruppe i Musikkvitenskap ble formalisert i 2016.

En forskergruppe i musikkpedagogikk er etablert gjennom et uformelt samarbeid mellom fagmiljø på GA og fagmiljø på Høgskolen på Vestlandet (tidligere HiB- miljø).

Griegakademiet er i det nye fakultetet i en særstilling med sine sterke forskningsmiljø i musikkterapi og musikkvitenskap. GAMUT kan fremheves som en forskergruppe med en svært stor prosjektportefølje og betydelig innflytelse i det internasjonale fagfeltet.

I Instituttets arbeid for å fremme tverrfaglig samarbeid og forskningsaktivitet, vektlegges balanse mellom å utvikle sterke disipliner og tverrfaglighet. Forskergruppene ved GA er i hovedsak disiplinorienterte forskergrupper, noe som gir muligheter god fagforankring, hvilket kan betraktes som en forutsetning for vellykket tverrfaglighet. Instituttets Forum for forskning har blitt arrangert fire ganger med alternerende fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid og kvalitativ forskning. Formålet er å fremme tverrfaglig dialog. Forskerskolen GRS sine tverrfaglige seminarer er også et redskap for å styrke forståelse og samarbeid på tvers av de musikkfaglige disiplinene. Tvillingsenteret GAMUT, og GAMUT sin satsing på kunnskapsklyngen POLYFON er en viktig strategi for å fremme samarbeid med helsefag, og bidra til implementering av musikkterapi regionalt og nasjonalt.

Det har blitt arbeidet systematisk med å etablere internasjonale nettverk og avtaler med gode institusjoner i utøvende musikk. Eksempelvis ble det sendt en SIU søknad om et Eurasia prosjekt som fikk en bevilgning på 3 mill. til et 3-årig prosjekt for utvikling av et konsortium med institusjoner i 3 land i Eurasia. GAMUT har et sterkt internasjonalt nettverk, og en sterk posisjon internasjonalt. GAMUT har videreført sitt samarbeid gjennom et internasjonalt og interkontinentalt konsortium med 9 andre universitet med stor forskningsaktivitet innen musikkterapi. Satsingen på to Internasjonale fagtidsskrift, Nordic Journal of Music Therapy og Voices videreføres. Arbeidet med tidsskriftene er godt etablert, men det er økonomiske utfordringer knyttet til driften av tidsskriftet Voices. Forskergruppen i musikkvitenskap har etablert et internasjonalt nettverk med prosjektet Musicology without borders.

Instituttets publiseringsaktivitet omfatter både vitenskapelig publisering og kunstnerisk virksomhet (publisering og dokumentasjon, konsertvirksomhet og CD produksjon). Den vitenskapelige publiseringen har vært i en positiv utvikling de siste årene. I inneværende år er det registrert 27 NVI publikasjoner. Dette er høyeste antall registrert, og omfatter 2 artikler på nivå 2, 7 artikler på nivå 1, 5 bokkapitler nivå 2 og 13 bokkapitler nivå 1. Det er fagmiljøene i musikkterapi og musikkvitenskap som har registrert tellende publikasjoner. Det er ikke etablert personlige insentiver for publisering etter at ordningen med Fagerbergmidler ble avvirket. Resultater på KU-siden er registrert i forskergruppenes årsrapporter. Instituttet vil fortsette å oppfordre til dokumentasjon av KU på plattformen Research Catalogue.

Instituttet har hatt fokus på prosjektutvikling med tanke på søknader om ekstern finansiering, samtidig som forskningsvirksomhet som utvikles innenfor rammene av vitenskapelig ansatte sin egen forskningstid også verdsettes. En strategi for å fremme ekstern finansiert aktivitet har vært å støtte søknader om såkornmidler/prosjektutviklingsmidler, via støtte til søknader, via direkte tildelinger fra instituttet små driftsmidler. I tillegg har kunnskapsklyngen POLYFON hatt halvårlige utlysninger for såkornmidler. Flere NFR søknader (2) ble utviklet uten tildelinger. Det gjøres systematisk arbeid mot PKU søknader, og her ble det sendt en søknad i 2016 som fikk tilslag på 3,7 mill (febr. 2017).

Kunst- og designhøgskolen i Bergen

KHiBs internasjonale komité for kunstnerisk utviklingsarbeid holdt sitt avsluttende møte 3. november. Etter fagfelle vurdering har komitéen i 2016 støtte til følgende publikasjoner, som er under arbeid:

- Brandon LaBelle: The Invisible Seminar
- Neil Brownsword: Topographies of the Obsolete: Ashmolean Papers
- Eamon O’Kane: And Time Begins Again: Renacting a site through lense based media
- Wencke Qvale: Det sublimes gjenkomst – eller motstandens estetikk
- Eli Kristin Eide: Sanselig arkitektur (utgitt)

Prosjekter med støtte fra PKU og EU-samarbeid:

- Topographies of the Obsolete (<http://topographies.khib.no>)
Prosjektledere Anne-Helen Mydland og Neil Brownsword har holdt en rekke forelesninger i inn- og utland.
- Pictogram-me v/prosjektleder Ashley Booth har levert endelig rapport;
In Pictogram-me we aim to highlight the experiences of those who have a difficult daily life, a challenging existence. By the help of pictograms we wish to contribute to increased reflection on life’s complexity. The project leader is Ashley Booth, Professor in Visual communication, supported by Linda H. Lien, Associate professor in graphic design. Outcomes of the project is a tool, the PictoTheatre, that gives the challenged an additional voice to express themselves, also a new PictoFont, a PictoBooth and a website, and in addition a written reflection. The project is presented in the Research Catalogue. The writing and the reflection in the Research Catalogue will continue in the spring 2016 as the project is to be presented at different conferences, and will also receive feedback from a broader audience than the academic conferences we have attended. A paper was accepted and presented at the international Cumulus-conference in SouthAfrica.
- SYNSMASKINEN: 7 fields of contemporary crisis (<http://www.synsmaskinen.net>)
27.1.2016
Seminar ARTIST X ARTIST = ART2, ARTIST+ARTIST= ART
Presentation of Synsmaskinen by Frans Jacobi Rom8, KHiB, Bergen
29.1.2016
Conference: Action – a twisted relation to the object
Presentation of Synmaskine by Frans Jacobi.
Icelandic Academy of Arts, Reykjavik, Iceland
13.3.2016
“Transgression and Syncretism” an 3-day event curated by You Mi
screening of the film BURST, Asia Culture Center Theater, Dong-gu, Gwangju, South Korea
Synsmaskinen SESSIONS
As part of the artistic research process a series of internal discussions and working sessions have been conducted by members of the research-teams in various constellations, Bergen and Copenhagen
- KHiB utvikler et samarbeidsprosjekt med North Atlantic Consortium som består av høyere kunstutdanning fra Glasgow, Dublin, Gøteborg og Oslo. Samarbeidet omfatter EU-søknad for finansiering av 15 Ph.d. stillinger i et felles doktorgradsprogram.

Inside Wood:

KHiB var representert med utstillingen 'Inside Wood' under den store, årlige møbel- og interiørmessen i Milano, en av verdens viktigste designutstillinger. Utstillingen ble vist 12.-17. april i Ventura Lambrate. Studenter og forskningsmiljøet ved KHiB, sammen med anerkjente designere, lagde en utstilling med felles utgangspunkt i materialet tre.

Tildeling av KU-midler mars:

Det totale søknadsbeløpet for såkorn- /kompetansemidler var i denne runden kr 300 000,-.

Åtte av 11 søkere fikk tildelt for til sammen kr 241 000:

Det totale søknadsbeløpet for KU-baserte undervisningsprosjekter var i denne

runden kr 300 000. åtte av 11 søkere fikk tildelt støtte til KU-baserte

undervisningsprosjekter for totalt kr 269 000,-: